

DÉLVIDEK

ZOMBOR,
Csihás Benő u. 3.

1943. május 19.
III. évfolyam, 112. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050
Előfizetés egy hóra 3.20, negyedévre 9.20 P.

Átszervezik az ország ipari ellátását

Kudarcba fulladt a Szovjet nagy támadása Izjumnál

A német ellentámadás visszavetette a bolsevistákat – 15 páncélos megsemmisült – A német légvédelem a háboru kitörése óta tizezer repülőgépet lőtt le – Bolsevistaellenes zavargások Iránban – Legyilkolja vagy Szibériába száműzi a szovjet az elégedetlenkedőket

Minden pillanatban várható Japán India elleni támadása Chile megszakította a diplomáciai viszonyt Franciaországgal, Magyarországgal, Bulgáriával és Romániával

A keleti arcvonalon nagy előkészületek folynak a tavaszi támadásra. Az Interim, berlini jelentése szerint a harcok valamennyi szakaszon szűnőtelnek. Liszičsansk mellett a bolsevisták többször indítottak támadást de ezt a német védők visszaverték. A német haderő megüszította a bolsevisták azon kísérletét is, hogy a Doneczen átkeljenek. A kubáni hid főnél a szovjet felvonuló mozdulatokat végezte. A Tamán félszigetnél is nagy a mozgólódás, s arra lehet következtetni a jelekből, hogy a bolsevisták új nagy támadásra indulnak. A Szovjet tüzérsége már belövéseket is végzett, s most arra törekszik a hadvezetőség, hogy tulsulyban lévő erőket gyűjtsön össze. A Szovjet a fiatal korosztályt kivonta északra és a déli harctéren veti harcra. Északon csak 45-55 éves férfiak és nők állanak majd a harcvonalba. A bolsevisták toborzott személyeket is felhasználnak a hadiparban és a harcokban is.

A világ most azt kérdezi, hogy a meginduló tavaszi offenzívánál milyen hadigépezete lesz Németországnak? Tény az, hogy Németország ősz szefogta erejét és megerősítette hadseregét. A szervezés szempontjából új helyzet alakult és a besorozott új erők a legfontosabbak. Új csapattesteket állítottak fel azokból a népek közül, akik felszabadultak a szovjet rabság alól. Az új csapattestek főleg ukránokból, oroszokból és kozákokból állanak. Ezek olyan harci szellemről tanúskodnak, amely előreláthatatlan eredményeket hoz majd.

Közben az európai frontot még mindig a légi harcok jellemzik. A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német vadászok az Atlanti óceán partvidékén egy gép elvesztése mellett 7 ellenséges gépet lőttek le.

Az olasz hadijelentés
is súlyos légi harcokról számol be. Olasz torpedóvető repülőgépek megüszítették az algéri partok mentén

egy ellenséges hajókaravánt. Három nagyobb tonnatartalmu kereskedelmi hajót találat ért. Egy 10 ezer tonnás hajó elveszettnek tekinthető. Ellenséges repülőgépek géppuskatűzzel árasztották el több kalábriai község lakosságát. Nehéz bombázók támadták Porto Empedocle, Trapani és Pantelleria sziget ellen. A ledobot bombák csekély károkat okoztak, veszteségről még nem érkezett jelentés. A támadás során az olasz 27 ellenséges gépet lelőttek.

A vezéri főhadiszállás
szerda délutáni jelentése a következőket közli: A kubáni hidfőtől keletre, Izjum térségében heves tüzérségi előkészítés után, páncélosok és csatarepülőgépek támogatásával a Szovjet megtámadta a német állásokat. Az ellenséget ellentámadással visszavetették. Az ellenség csak az egyik hadosztály szakaszán 15 páncélos veszített. Szicília partvidékén, a La Manche csatorna felett és az Atlanti óceánon 25 ellenséges gépet lőttek le. Szerdára virradó éjszaka nehéz német bombázók London térségében katonai célpontokat bombáztak. Egy német gép nem tért vissza.

A légihaderő tüzérségének jelentése szerint a légvédelem a háboru kitörése óta most lőtte le a tizezeredik ellenséges gépet.

Washingtonban
a tanácskozások még mindig tartanak és különböző kommentárookra adnak alkalmat. Világos azonban, hogy a tanácskozásokról a jelen pillanatban tiszta képet még nem lehet alkotni. A Stefani katonai szakértője azt írja ezzel kapcsolatban, hogy a szövetségesek már most felhívják a közvélemény figyelmét a különböző harcterek közötti összefüggésre.

Japán India határára való megérkezése legjobban rávilágít Churchill és Roosevelt megbeszéléseire. Az angolok elgondolása mindig az

volt, hogy előbb Európa, s aztán Ázsia. Európának azonban még mindig óriási ereje van, amit az elszántság is támogat. Viszont Anglia azt sem engedheti meg, hogy Japán betörjön Indiába, mert tudatában van annak az erőnek, amelyet a felébredt faji öntudat jelent.

Most az a kérdés, veti fel a Stefani katonai szakértője, van-e az angolszásoknak annyi erejük, hogy fel lépjenek Japánnal szemben, de ugyanakkor megtámadják Európát is? Hogyan tudja Anglia megtartani erejét úgy, hogy ne érje súlyos csapás. Mert az világos, hogy a japánok ellen minden erejét össze kell szedniük az angolszásoknak. Ha itt súlyos vereségeket szenvednek, akkor hosszú évekig tart, míg kiheverik és támadásra gondolhatnak Európában. Ugyanakkor azonban a tengely erősödik és nincs kizárva, hogy támadásban megelőzi az angolszásokat. Sok függ a keleti hadszíntértől is, ahová új erőket csoportosított mindkét fél. Mielőtt megindulna a nagy harc, mindennel számolni kell, mert a legkisebb hiba a háboru elvesztését jelentené. Alexander tábornok azt mondta a minap, hogy a háboruban a tulerő elengedhetetlenül szükséges. Most az a kérdés, hogy az angolszások hogyan tudják ezt biztosítani? Japán hatalmas és szervezett háborus gépezetével szemben?

Zürichi tudósítások arról számolnak be, hogy a szovjet-lengyel konfliktus további bonyodalmakat idéz elő a szövetségesek táborában. A cseh kormány megszakította azokat a tárgyalásokat, amelyek a cseh-lengyel konföderáció létesítését célozták. Kijelentették illetékes helyen, hogy a szövetség létrehozása csak akkor válik lehetségessé, ha mindkét ország jón van a Szovjettel.

A NTI santiago jelentése szerint Chile megszakította a diplomáciai vi

szonyt Franciaországgal, Magyarországgal, Bulgáriával és Romániával.

„A gyűlölet győzelme”
című vezércikkben foglalkozik a Helsingforst Dagbladet a Reuter-iroda által közölt új angol béketervvel. Az angol képviselőház egyik csoportja ugyanis tervezetet dolgozott ki, amely szerint Németországot a Versailles-nál is sokkal súlyosabb békefeltételekkel akarják sújtani.

A jog és igazságnak már nyoma sincsen a legújabb angol elgondolásokban, írja a Helsingforst Dagbladet. Tulteszi magát minden emberi erkölcsön s tilalmon és a győztes gyűlöletével meg akarja semmisíteni az ellenfelét. Már egymagában groteszk elgondolás a háborus bűnösök megbüntetésére akkor, amikor szó sem esik a szovjet tömeggyilkosságról, ahol 10.000 lengyel tisztet meggyilkoltak. Ez azonban még aránylag a legjelentéktelenebb kérdés. Az angol újrendezési terv leglényegesebb pontja a német nemzet legteljesebb kiirtása.

Ez nem kevesebb, mint a versaillesi szerződés megtízszerezése. Meg akarják semmisíteni a német haderőt, a német gazdasági életet és a birodalmat kis részekre szakítják. Az angolok a szövetségesek ellenőrzése alá akarják helyezni a fiatalság nevelését. Így akarják rájuk kényszeríteni a számukra idegen világnézetet, kulturális életet és nemzeti fel fogást. Egy ilyen szellemi sterilizálással akarják Európa legnagyobb kultúráját megsemmisíteni.

Amennyiben Anglia megnyerne véreskezű szövetségesek segítségével a háborut és megvalósítaná a Reuter által terjesztett elgondolást, úgy ez a világtörténelemben páratlan, ég bekiáltó büntetés volna.

Súlyos veszteségei vannak az angol légierőnek

15 nap alatt 204 gépet és közel 1500 kiképzett pilótát vesztek az angolok Európa fölött – Nem vált be az új harcimód

Légiriadó Londonban

Berlin, május 19.
A Német Távirati Iroda jelenti: A holland partvidéken a német légvédelem hat ellenséges bombázót lelőtt. A lelőtt gépek között van egy öt repülőgépből álló alakulat is. A hatodik gép egy nehéz bombázó.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint tegnap Londonban két ízben volt légiriadó.

A légitámadásokkal kapcsolatban a Nemzetközi Tájékoztató Iroda azt jelenti, hogy az angolok és amerikaiak az Európa ellen folytatott légitámadások során súlyos veszteségeket szenvednek. Május 1–15-ig az ellenséges

légierő 204 gépet veszített biztosan, főleg négymotoros bombázót, 1200–1500 személyre tehető az elveszett pilóták száma.

Ebben a számban kizárólag olyan adatok vannak, amelyek közvetlen megfigyeléseken alapszanak. Nem tartalmazza azokat a gépeket, amelyeket súlyos találat ért, s minden valószínűség szerint elveszték, mielőtt elérték volna támaszpontjukat.

Az ellenség átlagos vesztesége 10–12 százalék.

Rámutat ezzel kapcsolatban a német közlés arra, hogy a német védelem gyorsan alkalmazkodott azokhoz az eszközökhöz és új taktiká-

hoz, amellyel az angolszászok legutóbb végrehajtották támadásaikat. Németország minden alkalommal ellensúlyozta ezt.

Az új angol taktika abból áll, hogy sűrű alakulatokban irányítja a gépeket Európa fölé, hogy a gépeket így egymást támogató tüze védelmezze. Ez a taktika volt épen az oka a nagy veszteségnek.

Megjegyzik a németek, hogy az angol gépeknek mindig módjukban áll kihasználni az időt és nagy magasságokban berepülhetnek Berlin fölé. Azt sem tagadják, hogy a támadások megszorodottak, de ennek arányában emelkedett a veszteség is.

A támadások hadigazdasági téren kevés károkat okoznak és egy cseppet sem gyengítették a katonai erőt, mert a német hadipart áthelyezték Nyugatnémetországból, s azok most kívül esnek a repülőgépek hatósugarából.

Mindent egybevetően megállapítható, hogy nem lehet szó a légi csata megkezdéséről. Németországnak nemcsak erős és korszerű légi alakulatok állnak rendelkezésére, de bombázók is. A legutóbbi támadások London és Cardiff ellen bizonyítékul szolgáltak a német légierő ütőerejéről.

Tunisz megszállása után sem hajózhatnak zavartalanul az angolok a Földközi tengeren

Berlin, május 19.
A Német Távirati Iroda jelenti: Az Ewing Standard című angol lap munkatársa hosszabb cikket közölt a Földközitengeri hajózásról. Azt írja cikkében többek között, hogy Tunézia megszállása után sem hajózhatnak az angolok Gibraltártól Szuezig.

A Földközi tenger öbleit most a senki vi-

zeinek lehet tekinteni. Az ellenség kezében tartja Szicília partjait, s amíg ezzel a bázzissal rendelkezik, nagy veszélyben vannak az angol hajókaravánok.

Minden szállítmány biztosítása nagy katonai teljesítmény, mert Olaszországnak hatalmas hajóhada van és német buvárnaszádok veszélyeztetik a karavánokat.

Sztalin terve

A Szovjet győzelme esetén bekebelezi Finnországot, Lengyelországot, a balti államokat és a Balkán nagy részét

Washingtonban most tartottak értekezletet a lengyel lapok kiadói. Az értekezleten valamennyien a bolsevizmus ellen foglaltak állást. Megvitaták Sztalin terveit is, amely szerint a

Szovjet a győzelem után bekebelezi Finnországot, Lengyelországot, a balti államokat és a Balkán nagy részét. Ugyanakkor Norvégiát és Svédországot szovjet ellenőrzés alá akarja helyezni.

Bolsevistaellenes zavargások Iránban

Legyilkolja vagy Szibériába száműzi a Szovjet az elégedetlenkedőket

Ankara, május 19.
A Stefani jelentése szerint Irán egyes részein az éhínség miatt egyre nagyobb méreteket öltenek a zavargások. A Szovjet széleskörű megtorló intézkedéseket fogantatott. A letartóztatottakat Szibériába száműzte.

Az iráni kormány nem tudott felvilágosítást kapni a letartóztatottak személyei és a megölt emberek számára nézve. A meggyilkoltak nagy része asszony, a letartóztatottak között is sok a nő, akik férjeik elhurcolása miatt rendeztek tüntetéseket a Szovjet ellen.

Szíria is elégedetlen

Ankara, május 19.
A Stefani damaskusi jelentése szerint a de Gaulle-isták nem teljesítették Szíria kérését, hogy enyhítsék az országban az ostromállapotot.

Néhány embert ugyan szabadlábra helyeztek, de még sokan vannak fogságban. Az elégedetlenség a lakosság körében igen nagy.

A letartóztatottakat a Vörös tenger melletti internálótáborokban tartják fogva.

Titokban koronázták meg az új tuniszi bejt

Tanger, május 19.
A Stefani híroroda közli: Mohamed sídi pasa volt tuniszi bejt, mint ismeretes, sietve eltávolították trónjáról és helyébe Mohamed el

Amint nevezték ki. Az angolok és amerikaiak az új bejt titokban koronázták meg. Csak akkor tájékoztatták a koronázásról a közönséget, amikor az már megtörtént.

TURUL FILMSZÍNHÁZ
TEL. 328

Kedd – Csütörtök

Csikkerózsika

Főszerepben:

ILSE PETRI,

ERNA MORENA,

OLAF BACH

Pótműsor: Magyar és olasz híradó.

A koronázás után Mohamed el Amin beszédet mondott és megköszönte a bizalmat. Érdekes, hogy a koronázáson nem jelent meg a francia helytartó.

AZ OLASZ VEZÉRKARI FŐNÖK NAPIPARANCSA

Magyar Távirati Iroda: Rossi olasz vezérkari főnök napiparancsát közli az olasz repülők hivatalos lapja. A napiparancsban a vezérkari főnök megemlékezik az I. olasz hadsereg vitéz magatartásáról és hősi küzdelmeiről Afrikában.

Az I. olasz hadsereg ragyogó hősiessége megadta a jogot az Afrikába való visszatérésre.

MEGHOSSZABBITOTTÁK A ZÁRÓRÁT HORVÁTORSZÁGBAN

Zágráb, május 19.

Horvátországban a zárórárt éjjel 12 óráig meghosszabbították. Éjjelig közlekednek a vilamosok is.

ELLENŐRZIK A TENGERI FORGALMAT TOROKORSZÁGBAN

A török közlekedésügyi minisztérium bizottságot küldött ki a tengeri forgalom ellenőrzésére. Ezentul az 50 brutto regiszter tonnát meghaladó hajó tulajdonosai engedély nélkül nem szállíthatnak árut.

NEM CSÖKKENTETTE NÉMETORSZÁG ENERGIATERMELÉSÉT A VÖLGYZÁRÓ GÁTAK ELLENI TÁMADÁS

A német hadijelentés megemlékezett arról, hogy ellenséges gépek völgyzáró gátakat támadtak. A légitámadás eredményéről az ellenséges hírverés szenzációkat közöl. Német részről ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy a völgyzáró gátak ellen intézett támadás nagy veszteségeket okozott, de

a gazdasági kár kisebb és kiküszöbölhető. A gátak által termelt energia csak egy töredékét jelenti a német termelésnek, s ezt a hiányt most nehézség nélkül tudják pótolni.

A NANKINGI HADSEREG VEZÉRKARI FŐNÖKE MEGADÁSRA SZÓLITOTTA FEL A KINAIKAT

Az utóbbi napokban egyre több kínai katonája adja meg magát a japánoknak. A nankingi hadsereg vezérkari főnöke most felszólította a kínai katonákat, hogy csatlakozzanak a Nemzeti Kína kormányához. Megállapította a vezérkari főnök, hogy a nankingi kormány megalakulása óta nagyon sok katonája hagyta el Csungkingint.

50 KERESKEDELMI ÉS 25 HADIHAJÓ HORGONYOZ GIBRALTÁRBAN

Algecirasból jelentik: A gibraltári kikötőben ezidőszáig mintegy ötven kereskedelmi hajó és huszonöt hadihajó horgonyoz. A kereskedelmi hajók közül három erősen megrongált állapotban futott be a kikötőbe. Néhány tartályhajó is van Gibraltárban. A hadihajók közül megemlíthetők a Formidable és a Furious repülőgépanyahajók, valamint a Nelson és a King George V. csatahajók. A kikötőben horgonyzó rombolók száma tizennyolc, ezek közül kettő US-amerikai, egy pedig lengyel.

PÉTAİN FOGADTA ESTERA TENGER-NAGYOT

A Tunéziából visszaérkező Estera francia tengernagyot Vichyben fogadta Pétain és La-val miniszterelnök.

Japán India kapuján kopogtat

Kína veszélyes helyzetben van, Csankaiseknek nincs elegendő fegyvere — Ausztráliát minden nap érheti támadás

Buenos Aires, május 19.
A Német Távirati Iroda jelenti: Strabolti, az angol parlament tagja feltűnés-kelző cikket írt a buenosairesi Amazon című lapba. A cikkben úgy találja, hogy a szövetségesek nem folytathatják tovább az elodázó háborút. A szövetségeseknek meg kell akadályozniuk, hogy Japán meghódítsa Indiát. A japán haderő már India kapuján kopogtat. Minden áron meg kell akadályozni, hogy a japánok Burmán keresztül indítsanak támadást India ellen.

Kína helyzetét is veszélyesnek látja Stra-

bolgi. Azt írja, hogy Csankaiseknek nincs elegendő fegyvere és nem tud ellenállni egy nagy japán támadásnak. A szövetségeseknek viszont szükségük van Kinára, mint támaszpontra, ha majd elérkezik a nagy támadás ideje Ázsia ellen.

Az általános rossz helyzethez járul még Ausztrália bizonytalan helyzete. A japánok itt minden pillanatban támadhatnak.

Végül a cikkíró angolszász támadást sürget a távolkeleti erők ellen.

Lakónegyedeket és templomokat bombáztak az angolok Szardinian

Rómából jelentik: A sardiniai Alghero város ellen intézett légitámadás során, mint a Stefani iroda jelenti, az angol gépek kizárólag lakónegyedeket bombáztak. Bár a holdfényben jól láthatóak és sok világítóbombát is dobtak le, mégis a polgári lakosság ellen követtek el terroristaműveket.

A bombák a székesegyházra, a püspöki pa-

lotára s lakónegyedekre hullottak.

A püspök a támadások ideje alatt nem hagyta el helyét. A lakosság nagy nyugalomról tett tanúságot.

Az egyik ellenséges bomba megölte egy tízgyermekes apa hat fiát. Több asszony és gyermek is a támadás áldozatául esett.

Ez az erőrendszer védi Európát!

Az európai fal minden pillanatban készen áll a védelemre

Az északi-foktól egészen a Pireneusokig, sőt legújabbban a Földközi tenger mentén az Apennini-félszigetig húzódik a németek második nyugati fala. A terveket taktikusok és technikusok dolgozták ki. Tizezernyi és százezernyi szorgalmas emberi kéz buzgólkodott megvalósításukon, gépek ezrei zúgtak és dohogtak éjjel-nappal, kovácsoltak és forrasztottak. A német szervezési művészet néhány hónap alatt olyan erődtényezést teremtett elő, amelyhez fogható még nem látott a világ: mélyen tagozott és jól álcázott övezet erdőkből és megerősített megligyelőállásokból, ütegállásokból és géppuskafészekből, bőven ellátva minden irányú tüzelésre alkalmas nagy űrméretű ágyúkkal és légvédelmi ütegekkel, géppuskákkal és gránátvetőkkel, alaposan átgondolt uthalózáttal, bombabiztos fedezékekkel, lőszer- és élelmiszer-raktárakkal kiegészítve és harcedzett egységek őrzetével bízza, amelyek minden pillanatban készen állnak arra, hogy teljes elhárítóerejüket kifejtsék.

LÁTHATATLAN BETON REPULÓTEREK

Erre azonban egyelőre nincs szükség és tétlenségre ítélve álmódozik a vasból és acélból készült övezet a hullámzó tenger partján.

De vajjon nem fölösleges anyag- és erőpocsékolás-e ez olyan időben, amikor a végső döntés a szellemi és anyagi világ minden erejének végsőig való megfeszítését megkívánja? Nem, a nyugati erődív akkor sem erőpocsékolás, ha hiába vár az ellenség támadókísérletére: az erődív nem olyan tétlen, mint ahogy ez messziről látszik.

Szürke hajótestek bukkannak elő a vízparti erődök alól, tengeralattjárók, gyorsnaszádok, hogy napról-napra megvívják harcukat az angol-amerikai hajózás ellen és éjjel-nappal mozgalmos élet pezseg az erőrendszer védelmében elrejtett beton repulótereken is, ahonnan bár-

mely pillanatban repülőgépek rajai szállhatnak fel védekezésre és támadásra egyaránt.

AZ ERŐD LEGFŐBB EREJE A KATONA HARCÉRTÉKE

A döntés sulypontja nem a nehéz ágyúkkal megtűzdelt erődművekre esik, hanem a védelmi övezet mélyén visszatartott tartalékokra, amelyeknek az a feladatuk, hogy a betört, vagy az erődművek közé beszivárgott ellenséget ellentámadással visszavessék és lehetőleg megsemmisítsék. A hadviselés stratégiai kiterjedésében az erődítési művészet aktív elemei még nagyobb, sokszor egyedül döntő szerephez jutnak. A helyi feladatoktól ugyanis, ugymint például a hegyzorosok, átkelőhelyek, hadi- és létfonosságú berendezések védelmétől eltekintve az a feladatuk, hogy a front széles szakaszait aránylag kevés emberrel tartható állásokká változtassák, úgyhogy a rendelkezésre álló erők zöme más, a döntő támadás számára kiszemelt frontszakaszok javára felszabadulhasson.

A megerősített terület tehát ugyszólván a pajzs, mely a mellét és a szívet védi, míg a súlyos kardot tartó kar halálos csapásra lendül.

ÁLLANDÓ TÁMADÓKEDV AZ ELLENSÉG LEKOTÉSÉHEZ

Egy ilyen megerősített övezet kihasználásának természetesen az a feltétele, hogy megszállói a Maginot-vonal védői módjára ne tanúsítsanak teljesen passzív magatartást, hanem az ellenséggel való harci érintkezés fenntartásával azt a félelmet tudják benne kelteni, hogy bármely pillanatban kezdeményezésre határozhatják magukat. Enélkül természetesen az a veszély állana fenn, hogy az ellenség is csak gyengébb erőket fog a megerősített övvel szemben felállítani és megtakarított tartalékait éppen ott használhatja fel, ahol ellenfelén könnyen megsebezhető pontot vélt felfedezni.

Felgyújtotta a földbirtokos morzsológépét, hogy több munkája legyen

Elfoglák a bácskossuthfalvi gyújtogatót

Néhány nappal ezelőtt éjszaka nagy tűz ütött ki Szeitz József földbirtokos tanyáján. A tűz következtében elpusztult egy nagy kukoricamorzsoló gép, egy 22 öles göré s a görében morzsolásra váró nagymennyiségű csöves tengeri s a göré alatt lévő hizlalóban pedig 13 da-

rab disznó és sok baromfi. Mindjárt a helyszínen megállapítást nyert, hogy a tüzet gyújtogatás okozta s ez irányban a legerélyesebb nyomozást indította a csendőrség, amelynek rövid néhány nap alatt meg is lett az eredménye. A csendőrség súlyos gyanúkok alapján őrizetbe

vette Csapó Lajos 52 éves gépészt, aki kukoricamorzsolással is foglalkozik és néhány napi tagadás után megtört és elmondotta, hogy valójában ő volt a tettes és azért gyújtotta fel a kukoricamorzsológépet, mert abban a hiszemben volt, hogy több morzsolni való kukoricához juthat. A csendőrség Csapót átadta az ügyészségnek.

LÉGIRIADÓ BUKARESTBEN

Bukarest, május 19.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Tegnap este 9.10-től 10 óráig légiriadó volt Bukarestben.

MOSZKVA FELTÉTELEI A LENGYELEKNEK

Stockholm, május 19.

A Stockholms Tindigen londoni tudósítója állítólag igen jó helyről nyert értesüléseit szerint a Kreml hajlandó a szovjet-lengyel kontinktusi elismertani és ismét felvenni a diplomáciai kapcsolatot az emigráns lengyel kormányval. Ezt azonban csak négy feltételnek teljesítése esetében hajlandó megtenni.

Eden külügyminiszter állítólag már továbbította is a lengyel emigránskormányának a szovjet követeléseit. A Stockholms Tindigen értesülése szerint a Kreml kívánságai a következők: 1. A lengyel kormány szovjetellenes tagjai váljanak meg a kabinettől. 2. Azonnal szüntesse meg a lengyel kormány a szovjetellenes propagandát az Angliában állomásozó lengyel csapatok körében. 3. A legszigorúbban ellenőrizze az angliai lengyel sajtót. És végül a negyedik és legsúlyosabb feltétel: szünteszenek meg minden vitát Lengyelország jövődi hátrairól és a háborúutáni helyzetről.

ONKÉNTES SS-ALAKULATOKAT SZERVEZNEK BOSZNIÁBAN

Zágráb, május 19.

Nagy politikai gyűlést tartottak Banja-Lukán, amelynek vezérszónoka Vrančević miniszterelnökségi államtitkár volt. Az államtitkár összetartásra és munkára buzdítván Bosznia muzulmán és katolikus lakosságát, kifejtette, hogy semmivel sem lehet megindokolni a Boszniával kapcsolatban felmerült bizonyos autonomista gondolatokat, amái kevésbé, mert hiszen idővel éppen Bosznia földjéről Banja-Lukából fogják kormányozni az egész országot. Zágráb azért továbbra is gazdasági, pénzügyi és kulturális központ marad.

Az államtitkár közölte még, hogy a Németbirodalom a Führer segítségével a közeljövőben Bosznia és Hercegovina területén a muzulmán és katolikus lakosság köréből önkéntes SS-alakulatot létesítenek. (MTI)

MACKENZIE KING WASHINGTONBA ÉRKEZETT

Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke tegnap megérkezett Washingtonba, ahol tárgyalásokat folytat Roosevelttel és Churchilllel.

A JAPÁNOK FOLÉNYES DZSUNGELHARCMODORA

Amsterdam, május 19.

A Daily Mail katonai tudósítója az Arakan fronttal foglalkozva megállapítja, hogy a japánok sokkal jobban értenek a dzsungelben való harchoz, mint a szövetségesek. Ez a megállapítás — írja a kalkuttai tudósító — egyaránt vonatkozik a legénységre, mint a tisztikarra. Az angolok még mindig ott topognak, ahol ezelőtt öt hónappal voltak. Eddig semmit sem tanultak a Maláji félszigeten elszenvedett vereségből.

ÚJ ÁSVÁNYKINCSEKET FEDEZTHK FEL BORNEO SZIGETÉN A JAPÁNOK

A japán megszállás alá került Borneo tájfélcincsekben sokkal gazdagabbnak bizonyult, mint ahogyan a statisztikák alapján gondolni lehetett.

Az „Ashahi Simbun” jelentése szerint a japán kutatások újabb számos olajmezőt kívül igen jelentős széntelepek felfedezéséhez vezettek, melyeknek vastagsága a tíz métert is meghaladja és különösen Dél-Borneóban jól kihasználható szénet ígérnek. Az új vasérclelőhelyek gazdagságát többszázmillió tonnára becsülik.

A már ismert mangán-, platina-, arany-, higany- és ólomlelőhelyek hasonlóképpen gazdagabbak, mint ahogy eddig gyanították.

ANGOL-TÖRÖK GYUFAMONOPÓLIUMOT IRTAK ALÁ

Ankara, május 19.

Tegnap angol-török gyufamonopóliumi egyezményt irtak alá a török fővárosban.

INNEN — ONNAN

A filmek állatszereplői

Az utóbbi időkben gyakran szerepelnek külföldi filmekben állatok és olyan ügyességgel játszanak, hogy a közönség joggal lepődik meg és magyarázator keres a hüvesszettel határos teljesítményekre. Nos: semmi hüvesség sincsen egy kutya, macska, elefánt vagy egy egész filmjátszó «képeségeiben». Minden az idomító ügyességén mulik és azon, mennyire használja fel az állatlélektan tapasztalatait. Mert az állat csak olyan mutatványok elvégzésére képes, melyek lelkével, természetével, szokásaival összhangban állnak.

Itt van például a kutya, az ember legtanulékonyabb háziállata. Az ügyes film-állatidomár csodákat művel vele. Egyetlen néma játékere (ő maga persze ki van esik a képen!) az állat hatalmasat ásitózik, fektetből felugrik, szaglász, ugat, boldogzik, vagy szolgál. Az idomítóknak sokféle eszköze van, hogy kutyáját mindezekre megtanítsa. Például: már kőlyökkorában rászoktatta, hogy a szék. A kutya szívesen hancurozik a gömbölyű guruló tárggyal kitombolja magát vele. A labdának már láttára is a mulás...

felélénkül. Amikor a kutya a kutyának vidáman kell a lenese az idomító a háttérben felmutatja a labdát és a «hatás» máris bekövetkezik. — Egy felvételt két kutyának szét kellett tépnie az asztalról földreest aktát, mely egy fontos állami szerződést tartalmazott. Szerepüket pompásan «játszották meg». De csak azért, mert az akta papírosa — huskivonat-tal volt bekenve! Egy Heinz Rühman-filmben a kutya gazdája a ház kapujában megtöri lábát a lábtörőben. Foxijának ugyanezt kell tennie. Az idomító három napig vésződött az állattal, amíg megszerette vele, mit kell cselekednie. De végül is sikerült a mutatvány és a közönséget csak úgy áztá a kacagás...

De akárhányszor meg valószínűtlenebb dolgokat is megjátszanak az állatok. Egy börtönjelenetben például feltűnik egy fehér egérke, végigfut a cellán s aztán egyszerre csak kétféle áll és «pizni» kezd! Magyarázat: utvonala mentén szalonmáillatot érzett, mely az ut végén felfelé vezetett. Az egér egyszerűen az állat után indult és felfelé szaglászott, a levegőben. Más: a vászonon egy rákás tyúkot látunk, amint nyugodtan szemelgetnek: hirtelen azonban minden látható ok nélkül, hiedten megregetik nyakukat a levegőbe. Az idomító, a lenese hatókörén kívül egy eleven — kigyót tartott elébük. Legveszélyesebbek és legnehézebbek része a nagy ragadozókkal végzett filmfelvételek. A dolgozóhoz értő, jó idomító azonban ezzel a feladattal is sikeresen birkózik meg és háthorzongató szépségű jeleneteket játszathat el velük. Természetesen itt már biztonsági rendszabályokat is kell alkalmaznia. Mégis előfordult, hogy egy felvételt, melyet egy drezdai cirkuszban forgattak, az egyik oroszán megtámadta és megsebesítette idomítóját.

Mi az orkán?

A világ tengerésznevezetei közül a spanyolok voltak az elsők, akik a nyugatindiai tengereken az orkánal megismerkedtek. Ennek alapján feltételezik, hogy maga az orkán szó karibi eredetű, mert a nyugatindiai szigetek őslakói ezek voltak, mások szerint a szó eredete az indiánoktól származik, akik a viharos természeti jelenségben az időjárás Istenét flurakant tisztelték és ebből a szóból származik minden valószínűség szerint az angol hurricane és az orkán kifejezés. Schubert kapitány tudományos megállapítása szerint az orkán egy olyan szél, amelynek gyorsasága átlag 104 km-óra. Természetesen ez a szám is állandóan változik és így pl. az egyik legerősebb orkán, amely 1924-ben Kubán vonult végig 170 km-óra erősségű volt. Ennél hatalmasabb orkánt eddig csupán a déli tengeri Guamban jegyezték fel 285 km-óra és Hongkongban 240 km-óra szélerepességgel.

A szicíliai tengerszoros olasz kulcsa:

PANTELLERIA

A második világháború előtt ezt a földrajzi nevet, hogy Pantelleria, igazán nagyon kevés ember ismerte. Bár Palermóból, Trapaniból, Marsalából, Lampedusából rendszeres hajójáratok vittek erre a vulkánikuszigetre, — idegen ritkán kereste fel Pantelleriát. A nagy lexikonok sem törődnek sokat vele; alig néhány sorban mondották el, hogy ez a 83 négyzetkilométer területű. Sziciliától délre 10 kilométerre, az afrikai parttól pedig 180 kilométerre fekvő sziget, amelynek lakossága nem egészen 10.000 ember, igen gazdag vulkán-kráterekben, meleg, szódátartalmu forrásokban; van továbbá néhány kénbányája és a kénen kívül kitűnő muskátbora, fügeje, barackja és az ételizesítő capri-bogyója.

Azt is megtudjuk a régebbi lexikonokból, hogy a vulkánikus szigeten az utolsó lávakitörés 1891 októberében történt, de nem magán a szigeten hanem a tengerből a szirtes partokon. Az a lexikon, amely a mostani világháború alatt jelent meg, mindezeket nem említi már, hanem azt emeli ki, hogy ez a sziget olasz flotta- és repülőgéptámaszpont a szicíliai tengerszoros biztosítására és a Libia felé való összeköttetés biztosítására, valamint ellensúlyozója a szicíliai tengerszoros másik, de angol kézben lévő kulcsának: Máltának.

„A VILÁG KÖLDÖKE”

Szicília és az afrikai part között szinte a középponton fekszik ez a kis sziget. A római kor Cossyra néven ismerte, de a tudós kutatók sokkal régebbi nevet adnak neki: azt az Ogygiát, amelyet megtalálunk a vak költő, Homeros halhatatlan művében az Odysseában. A hét város által vitatott költő nevezte el azt a szigetet „A világ köldökének” és szerinte itt lakott a világot vállain tartó Atlasnak — nevével Észak-Afrika nagy hegyláncja örökíti meg — szépséges leánya: Calypso nimfa. Mint Homeros megénekli, Calypso a hajótörött, hazafelé bolyongó Odysseust nagy vendégszeretettel fogadta s hét teljes esztendőig tartotta magánál és így akadályozta meg, hogy hamarabb lássa viszont hitvesét Penelopét.

De a sziget Odysseus nyomairól nem beszél. Mesél azonban kövekben sokkal régebbi civilizációról, mint amilyen Magna Graeciáé volt. E régi kultúra nyomait azok a jellegzetes épületek, az úgynevezett „sasi”-k mutatják, amelyek kétségtelenül az újabb kőkorszakból származnak. Az őstörténet kutatóinak megállapításai szerint ezek a toronyszerű épületek tulajdonképpen síremlékek voltak.

A partvidéken ma különféle hatalmas erődítések állnak, hogy ezt a kulcsponthoz megtámadhatatlanná tegyék. Bent a sziget vulkános közepén pedig nem ilyen impozáns arányokban, de a régi multról beszélve 6—8 méter magas kőkorszakbeli síremlékek mutatnak az ég felé.

SIREMLÉK VAGY MEGERŐSÍTETT KUNYHÓ?

Ezek a sasik csak a kutatók egyrésze szerint voltak síremlékek, a többiek véleménye szerint megerősített lakóhelyek voltak egyetlen bejáratú és a földszint fölött külön emelettel. Bennük és körülöttük a csiszolt kőkorszak több eszközét találták, de legnagyobb részben harci eszközöket: az obszidiánokból lepattintott nyilhegyet és balta-fokot.

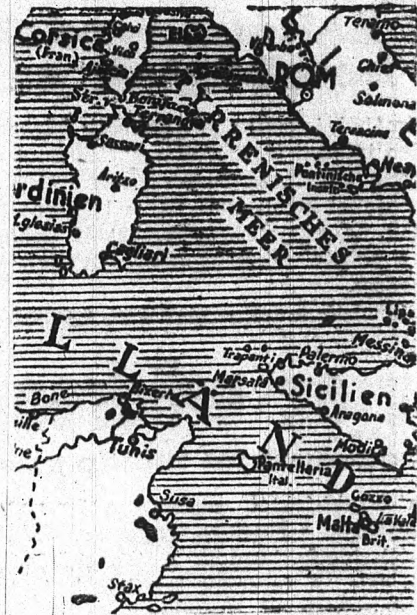
Most az őskultúrának régi emlékei mellett az olasz haderő katonái óriásbombákat szállítanak a sziget primitív közlekedési eszközén; a málhás ösvéren. Az obszidián nyil és az óriásbomba az évezredek... talán évszázadezredek látószögéből mind arról beszél, hogy amíg ember él a földön, nem szűnik meg a harc, a küzdelem, még egy olyan kis szigetet sem, mint amilyen Pantelleria.

Pantelleria egyébként hadászati szempontból nem is jelentéktelen szigetcsoke, mert hiszen ott fekszik annak az utnak a közepén, amely Gibraltártól Szuezig vezet. Az angolok annak idején szinte elfogalhatatlan támaszponttá alakították ki a Földközi-tenger keleti közepén ugyanezen az uton Máltát.

Most, mikor a „Mare nostro” uralmáért indult meg a harc, az olaszok ugyanezt csinálták

Pantelleriából. És ha Málta bevehetetlen volt eddig a tengelycsapatoknak, katonai szakértők úgy vélik, hogy az angolszás szövetségeseknek ugyancsak kemény diót jelent majd ez a vulkánikus sziget.

Természetes helyzeté is ilyené teszi. Meredek szirtekkel emelkedik ki a tengerből és előtte és körülötte ugyancsak tengeralatti szirtetek vannak, amelyek igen nehézé teszik a megközelítést. Földrajzi tagoltsága a levegőből való megtámadást is megnehezíti. Középen emelkedik a több mint 800 méteres kráter, amelynek völgyét sötétszínű, mély tó tölti be. Körülötte kisebb kráterek és alacsonyabb hegycsucok és ezek között mély völgyek húzódnak. Ezekben a völgyekben zöld az olajfa, virágzik a füge

érik a fekete bort adó szőlő. Gabonatermő földje alig van. A déli részen fekszik Pantelleria egyetlen városkája, amely majdnem teljesen magában foglalja a sziget lakosságát. Itt folyik le a kereskedelmi élet, mert ez az egyetlen megközelíthető kikötő. Oppidoletto ennek a városnak a neve, amelyet többször bombáztak már amerikai és angol repülők, anélkül, hogy a környékén lévő fontos hadászati művekben kárt tudtak volna tenni.

Mert a sziget hadi jelentősége csak azóta áll fenn, mióta a levegő is a harc színté lett. Hadihajók, tengeralattjárók, akár gyorsnaszadok számára Pantelleria nem célpont. De mint az Afrika felé irányuló légvédelem előretöltő erőrsének olyan fontossága van, amelyet a legújabb szakadatlan bombázásokkal az ellenség is elismert.

A NYUGTA

Egy falusi kislánnyal nagy esemény történt: pénzt hozott neki valahonnan a posta. Mikor a néhány pengőt leolvassa a postás, odatartja az átvételi elismervényt:

- Kérem, nyugtázza az átvételt.
- A kislány zavartan nézett.
- Irja ugy ide a nevét — magyarázza a postás — mint a levelei végére szokta.
- Erre már szaladni is kezd a ceruza a lányka kezében és ezt írja: »Csókol Ilonkád».

BETEG

- Beállit az orvoshoz egy középkorú ember.
- Kérem, doktor ur, adjon tanácsot, hogy nek én száz évig élmi?
- Szokott dohányozni?
- Nem.
- Szeszessitalt iszik?
- Nem.
- Kártázik?
- Nem.
- Szereti a nőket?
- Nem.
- Hát akkor mi a csodász az maga száz évig élmi?

Hort...
süni...
terme...
vidék...
Márt...
akik...
tak...
csillá...
le a...
bejár...
Asszo...
és üd...
udvar...
Pál a...
örkap...
reszt...
Árva...
terem...
rom...
tott á...
előkel...
szony...
lomba...
renc e...
tesüni...
dó ut...

At...
A r...

Bu...
tásügy...
pesti...
sen is...
leten...
ellátás...
mint m...
Az...
a köve...
—
a korm...
b...
e...
Junius...
amely...
ság ell...
ki előtt...

”...
A g...
el...

Sop...
és Sop...
velődés...
Mayer...
iában...
a m...
kod...
idő...
gyo...
az ő so...
szé és...
sának...
népe,am...
munka...
hogy biz...
lyen cél...
éberem...
mégegve...
nehézség...
szításá...
igy a n...
az 1919...
késziten

A zászlódiszbe öltözött Ujvidék hódolatteljes szeretettel fogadta a Főméltóságu Asszonyt

Ujvidékről jelentik: Vitéz nagybányai Northy Istvánné, hősihalálhathat Kormányzóhelyettesünk özvegye a menetrendszerűtől vonathoz csatolt termeskocsijával kedden este érkezett meg az ujvidéki pályaudvarra dr. Deák Leó főispán és Mauks Márta vöröskeresztes főnökasszony kíséretében, akik Szabadkájig a Főméltóságu Asszony elé utaztak. A Főméltóságu Asszony az éjszakát termes kocsijában töltötte. Szerdán délelőtt 9 órakor szállt le a hivatalos fogadtatás az ujvidéki pályaudvar főbejáratánál. A termeskocsiból kilépő Főméltóságu Asszonyt dr. Deák főispán segítette le a kocsiból és üdvözölte. A főispánon kívül megjelent a pályaudvaron dr. vitéz Nagy Miklós polgármester, Platthy Pál altábornagy, Zombori rendőrőtanácsos, a rendőrkapitányság vezetője, míg az ujvidéki vöröskereszt részéről Mauks Márta főnökasszony és vitéz Árva Dezső. Dr. Deák főispán a II. osztályú váróterembe kísérte a Főméltóságu Asszonyt, ahol három magyarruhás gimnazistalány virágcsokrot nyújtott át a magas vendégnek. A fogadtatásra megjelent előkelőségek bemutatása után a Főméltóságu Asszony és kísérete gépkocsin a beltéri plébánia templomba hajtatott, amelynek bejáratánál Svraka Ferenc esperes plébános üdvözölte Kormányzóhelyettesünk Özvegyét. Az állomástól a templomig terjedő útvonalon a diákok és leventék álltak impozáns

sorolat. A Főméltóságu Asszony a plébánia templomban az imazsámolyra térdelt és hosszú ideig imádkozott majd elfoglalta a számára fenntartott díszhelyet. Istentisztelet után a Főméltóságu Asszony kíséretével a leventék és diákok sorfala között gyalog a Közigazgatási Palotába ment, amelynek előcsarnokában a küldöttségek élén dr. Deák Leó főispán üdvözölte. Itt rövid ünnepség volt, amely után küldöttségeket fogadott a Főméltóságu Asszony. Ezután a Vöröskereszt hadikórházában tett látogatást a magas vendég, aki megismerkedett a kórház és nagy elismeréssel szoltott annak példás berendezéséről. A Főméltóságu Asszony megdicsérette a kórházat és azt mondta, hogy az ujvidéki hadikórház egyike a legnagyobbaknak és legszebbeknek az országban. Innen a Vöröskereszt Székházába kísérték át a Főméltóságu Asszonyt. Délben a hadikórházban szükkörű ebéd volt Kormányzóhelyettesünk Özvegye tiszteletére, aki délután a szociális intézményeket tekintette meg, téjhatkor résztvevett a tiszteletére rendezett teán a főispáni hivatalban, este pedig visszautazott a fővárosba.

A zászlódiszbe öltözött Ujvidék kitörő lelkesedéssel fogadta a Főméltóságu Asszonyt és külsőségekben is kifejezte örömét a megtisztelő és kiemelt látogatás felett.

Átszervezik az ország ipari ellátását

A ruházzkodásban az egyéni izlést félre kell tenni, mondotta Szász miniszter

Budapestről jelentik: Szász Lajos dr. közellátási miniszter kedden délután fogadta a budapesti napilapok főszerkesztőit és előtük részletesen ismertette a közellátási helyzetet. Az értekezleten megjelent Jurcsák Béla államtitkár, s a közellátási minisztérium több osztályfőnöke valamint más vezetője.

Az értekezleten Szász miniszter többek között a következőket mondotta:

— Az elmúlt évek tapasztalatai arra készítettek a kormányt,

hogy új alapokra helyezték az ország közellátását.

Júniusban életbe lép az új beszolgáltatási rendszer, amely olyan keretekkel rendelkezik, hogy a lakosság ellátását megoldja. A Jurcsák-féle terv mindenképp előt ismeretes az országban, a gazdák tudják,

hogy mit kell beszolgáltatniuk és mit kell termelniük. Bizakodva nézhetünk a jövő elé, mert mindent megtettünk az ellátás érdekében.

— Ipari ellátásunk is nagyon fontos, mondotta — átszervezése elkerülhetetlen. A kormány törekvése oda irányul, hogy a termelt javakat igazságosan megossza. A ruházzkodásban az egyéni izlést félre kell tenni,

hogy ne álljon elő hiány, meg kellett akadályozni a luxuscikkek gyártását. Ez azonban nem korlátozás.

Ha a kereskedő visszaélést követ el, kizárjuk az ellátásból.

A miniszter ezután a harisnyaellátásról is áttekintést nyújtott, majd ismertette a közlelemzési helyzetet.

Végül bejelentette,

hogy rövidesen sor kerül az ipari ellátás átszervezésére a főbb vonalon is.

„Az ország ereje nem az aszfalt, hanem az áldott magyar föld“

A gazdák azt akarják, hogy a törvényes kereteken belül juttatott földeket elsősorban a mostani háboru hadirokkantjai és hadiárvtái kapják meg

Sopronból jelentik: A Falu-Gazdaszövetség és Sopron vármegye a soproni Magyar Közművelődési Házában gazdanagygyűlést rendezett. Mayer János titkos tanácsos elnöki megnyitójában hangsúlyozta:

a magyar falvak és tanyák népe nem panaszkodik, nem hánytorgatja fel, hogy minden idők minden háborújában ő hozza a legnagyobb áldozatokat,

az ő soraiból kerül ki a harcolók tulnyomó része és ő viseli a hadsereg és az ország ellátásának felelősségét. Megállapította, hogy a falu népe, amelynek minden idejét lekötö a termelő munka legtöbbször csak későn veszi észre, hogy bizonyos jelszavak és politikai ígéretek milyen célokat lepleznek, ezért kérte a kormányt: éberen őrködjék, hogy fel ne űthesse a fejét megegyeszer olyan mozgalom, amely a háboru nehézségeinek kihasználásával és nyugtalanság szításával törekszik népszerűséget szerezni és így a nemzet ellenállóerejének gyengítésével az 1919-hez hasonló összeomlást iparkodik előkészíteni. Hangoztatta végül, hogy

az ország ereje nem az aszfalt, hanem az áldott magyar föld.

Czillinger József alispán üdvözlő szavai után Bárczay János földmívelésügyi államtitkár tolmácsolta a nagygyűlésnek a kormány üdvözlését, kiemelve, hogy

a mai idők kemény parancsa: munka, fegyelem, egység.

Rámutatott a háboru politikai és gazdasági okaira és leszögezte, hogy csak akkor állhatunk helyt, ha mindenki egységes erővel és akarat-tal sorakozik fel az ország felelős vezetői mögé: a széthúzás a mai időkben egyenesen végzetes lenne.

Szólott ezután a fegyelem jelentőségéről és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a kormányzat kerülhetetlen szigorúsággal lesújt azokra, akik nem akarják megérteni az idők szavát és nyíltan vagy burkoltan még akarják lazítani a belső front fegyelmét. Ismertette ezután az államtitkár a földmívelésügyi kormányzatnak a gazdák érdekében tett intézkedéseit, majd rámutatott a gazda munkájának fokozott jelentő-

ségére. Annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a magyar gazdának idegen a sut-logó propaganda nyelve, a magyar gazda nem igen ad hitelt azoknak a híreszteléseknek, amelyek a kávéházban, vagy az aszfalton születnek.

A gazdanagygyűlés ezután határozati javaslatot fogadott el, amely szerint feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a törvényes kereteken belül juttatott földeket elsősorban a mai háboru földműves rokkantjai, hadiözvegyei és hadiárvtái kapják meg, akik annak hűséges megmunkálói és nem hasznot váró bérbeadói.

A Kalangya

most megjelent májusi száma gazdag és változatos tartalommal hagyta el a sajtót. Vezető helyen közli a Délvidék magasszínvonalu irodalmi folyóirata Sztéfanovity Szvetisláv: A magyarországi szerbek szerepe az új szerb irodalomban c. tanulmányát, Kristály István: Bánati levél, Kosztolnyik Kálmán: A Délvidék szerepe az ország gazdasági életében, Csuka Zoltán: Oratorny a szállások felett, Spóner Sándor: Az ujvidéki szabadkikötő jövője: Illés Sándor: Az okarinás legény, Csuka Zoltán: Miletics Szvetozár a szerb Kossuth, Herceg János: Szenteleky zombori évei, Tátrai András: Nyelvészkedés a Bácskában, Muhi János: Bezdáni hajósok, Garay Béla pedig: A magyar színijátás küzdelmei a megszállás alatt cimen irt tanulmányt, cikket, illetve novellát a Kalangya legújabb számában, amely még Várkonyi Nagy Béla, Mérei Sándor és Dudás Kálmán verseit közli. A tartalmas számot gazdag könyvismertetési rovat egészíti ki.

Mezőgazdasági kiállítás Óbecsén

Az óbecsei járás mezőgazdasági bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy augusztus 29-én Óbecsén mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállításon ló, szarvasmarha sertés, juh, baromfi, házinyul, galamb, a háziipar termékei és mezőgazdasági termények kerülnek bemutatásra. A kiállítás előkészítő munkáját a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara végzi. Ugyancsak a kamara gondoskodik a jutalmakról, díjakról, valamint a bíráló bizottság összeállításáról. A gazdaközönség körében nagy érdeklődés nyilvánul meg a kiállítás iránt.

Magyar hősök

Az Osztrogosk és Nikolszkij körüli harcok magyar hősei közül végsőkig menő önfeláldozásával kitűnt Bárdos István főhadnagy, Magyar Károly hadnagy és Toperczer Dezső hadnagy. Bárdos főhadnagy az Osztrogosktól keletre lefolyt küzdelemben harcolt oroszlobátorsággal. Az ellentámadások egész sorát vezette a nagy tömegekben szakadatlanul támadó bolsevisták ellen. Több ízben került egészen elszigetelt helyzetbe, de minden alkalommal sikerült századával együtt kitörnie. 1943. január 17-én maroknyira olvadt százada élén ismét szembeszállt a bolsevistákkal s azoknak egymást követő rohamhullámai között a végsőkig kitartva, hősi halált halt.

Ezredtársai: Magyar és Toperczer hadnagyk és Nikolszkij körüli harcokban viaskodtak bámulatos elszántsággal a sokszoros túlerőben lévő bolsevistákkal. Magyar hadnagy a január 15-én Nikolszkij ellen intézett szovjet támadás visszaverésében szerzett el nem muló dicsőséget nevének. A századának oldalába és hátába intézett ellenséges rohamot személyes példaadásával állította meg és emberrel ismét támadásra vezette előre. Ebben a támadásban géppisztolyával végig százada élén haladva érte az a fejlövés, amely nemes életét kioltotta.

Ugyanebben a küzdelemben viaskodott haláltmegvető bátorsággal Toperczer Dezső hadnagy is. A január 15-i bolsevista tömegtámadás visszaverésében főként a százada oldalába és hátába előretörő ellenséggel való harcban adott minden időre emlékezetes példát katonáinak. Sikerült is a bolsevisták három oldalról reátrő rohamát megállapítani. A küzdelemben azonban három géppisztolylövéstől és aknáktól talá-va hősi halált halt.

Önfeláldozó hősiességük emlékét minden időkre megőrzi a honvédség.

Hírek

AZ OTYI KÖRZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Florián utca 8. második és harmadik körzet orvosa dr. Ribb Miklós. **DEÁK FERENC KRT. 15. — ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Lackó Lajos, Trefort utca 4. Telefon: 188. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Arany kereszt. Deák Ferenc krt.

A Kormányzó Ur fogadta a finn kulturális küldöttség tagjait. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda. A Kormányzó Ur Öföméltósága szerdán délután fogadta a finn kulturális küldöttség tagjait. A finn vendégeket a budapesti finn követ mutatta be a Föföméltósági Urnak, aki hosszan elbeszélgetett velük.

MINISZTERTANÁCS

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A kormány tagjai tegnap délután 5 órakor minisztertanácsra ültek össze Kállay miniszterelnök elnöklésével. A minisztertanács a késő esti órákig tartott és azon folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak meg.

Kállay miniszterelnök beszédet mond a Katolikus Diákotthon nagybizottságának ülésén. Az Actio Catholica országos elnöksége már az elmúlt év tavaszán mozgalmat indított a katolikus diákotthonok országos szervezésére. Mutatózó hiányok pótlására. E célból a Katolikus Diákotthon nagybizottsága május 26-én, kedden délután fél 6 órakor a pesti Vigadóban diszgyűlést rendez Serédi Jusztinián hercegprímás elnöke alatt. A diszgyűlésen beszédet mond Kállay Miklós miniszterelnök.

Autóbusz indul a vadászkiirtól a vasútállomásra: Reggel 4.55, 8.25, 10.45; délután 13.15, 13.50, 15.50, 16.50; este 20.15, 21.00, 22.40.

Vitéz Lukács Béla és Bárczay Ferenc kitüntetésére. A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére vitéz kövecsesi Lukács Béla m. kir. titkos tanácsos, tárcanélküli m. kir. miniszternek és bárczai Bárczay Ferenc m. kir. titkos tanácsos, országgyűlési képviselő, földbirtokosnak a haza szolgálataiban szerzett kiváló érdemei elismeréséül a Magyar Erdenrend nagykeresztjét adományozta.

Kitüntették a Női Önkéntes Honvédelmi Munkaszervezet mezőgazdasági munkát végző tagjait. A földművelésügyi miniszter rendelete értelmében elismerő-oklevéllel tüntetik ki a női önkéntes honvédelmi munkaszervezet tagjai közül azokat, akik mezőgazdasági munkában résztvettek és önkéntes munkájukat a kölcsönös munkamegsegítés eredményességét hathatósan előmozdították. A kitüntetésre ajánlottak névsorát a női önkéntes honvédelmi munkaszervezet országos felügyelőjének jóváhagyásával terjesztik fel a földművelésügyi miniszterhez.

Magyar-német iparközi megbeszélések. A GyOSZ vezetői és a német Reichsgruppe Industrie megbízottai — értesülésünk szerint — a jövő hét folyamán Budapesten megbeszélésekre ülnek össze.

Relakasztotta magát egy megtévedt temerini fiú. Temerinből jelenti: Uri András temerini szabómester átadott 484 pengőt M. Miklós nevű 16 éves inasának, hogy váltsa ki a postán címére érkezett csomagot. A fiú a postán csak 4 pengő 84 fillért fizetett, a maradék pénzt azonban nem adta vissza munkaadójának, hanem elkobította. A sikkasztást a mester felfedezte és felbűntetésre vonta a fiút. Az inasgyerek kérlelte a mestert, ne tegyen ellene feljelentést, kéri meg a szüleitől pénzt és megtéríti a kárt. Ebben meg is egyeztek, mire a fiú kerékpáron hazautazott. Miatán napokig nem tért vissza, keresésére indultak. Az egyik tanyán találták meg holtan. A szerencsétlen fiú nadrágszíjára felakasztotta magát.

Óbecsei hírek. Óbecsén május 23-án tartják meg a Hősök Napját. Tábori istentiszteletet tartanak, majd a Hősök Emlékműve előtt hazafias ünnepséget rendeznek. Az ünnepség a hősi sírok megkoszoruzásával ér véget. — A DMKSZ óbecsei fiókja szombaton jótékonycélú Murgács-estet rendez a Szent István iskolában. — Az Iskolánkülvüli Népművelési Bizottság pünkösd vasárnapján Zrinyi Ilona emlékünnepélyt rendez.

Elítélték a csonoplyai gyilkosokat

Probojcsevics Lajost 5 évi fegyházra, Kubátovics Antalt pedig 5 évi fogházbüntetésre ítélték, míg a többi vádlottat felmentette a törvényszék

A zombori törvényszék szerdán hirdetett ítéletet Halász József nemesmiliticsi gazdálkodó gyilkosainak bűnügyében.

Mint a »Délvidék« annakidején megírta, Halász József nemesmiliticsi gazdálkodó István nevű fiával 1942. január 12-én szőnyeg gabonát vitt Csonoplyára, hogy megöröktesse az ottani malomban. Dolguk végeztével elcsérítették a lovat egy ottani gazdálkodóval, majd betértek a Kopping féle vendéglőbe, hogy áldomást igyanak. Borozgatás közben veszekedésre került a sor. Halász István és Loncsár Márton gazdálkodó között. Utóbbi egy másik társasággal borozgatott a kocsmában. A veszekedés után Halászték elhagyták a kocsma és hazaindultak, Pastrovics Ferenc azonban megfogta a ló kantárszárát és nem engedte tovább menni a szánt Elből verekedés lett. Loncsár társaságának tagjai megtámadták a két Halászt és általánossá vált a verekedés. Halászték végül is kiszabadultak, támadóik kezei közül és tovább hajtottak, nem messzire azonban a szán lecsuszott a síkos útról. Miközben a két Halász a szán visszaállításával bajlódott és félreértésből járókelőkkel verekedett össze, előbbi támadói utólérték őket és újabb nagy verekedés

fejlődött ki, amelynek végén Halász József holtan maradt a verekedés színhelyén, Halász István pedig súlyos sérüléseket szenvedett.

Az ügyben a zombori törvényszék két ízben is tartott helyszíni tárgyalást, legutóbb az elmúlt héten. A gyilkosság miatt Loncsár Márton, Probojcsevics Lajos, Pastrovics Ferenc, Kubátovics Antal, Harangozó István és Rajcsányi József csonoplyai lakosok a vádlottak padjára kerültek. A kihallgatás során Probojcsevicsék igyekeztek úgy beállítani a dolgokat, hogy Harangozóra és Rajcsányira hárítsák a büntényt, a tanuk azonban ellenük vallottak.

A szerdai tárgyaláson a törvényszék kifírdette az ítéletet, amellyel

Probojcsevics Lajost és Kubátovics Antalt szándékos emberölés büntetéseben és súlyos testi sértés vétségében mondotta ki bűnösnek és Probojcsevicsot öt évi fegyházra, Kubátovicsot pedig 5 évi fogházbüntetésre ítélte,

míg Loncsár Márton, Pastrovics Ferencet, Harangozó Istvánt és Rajcsányi Józsefet felmentette. Az elítéltek fellebbeztek. A bíróság elrendelte az ítélet letartóztatását.

Helyreigazítás. Hétfői lapunkban »Bácska mező gazdasági problémái a palicsi gazdanapon« címmel cikket közöltünk, s azt írtuk, hogy Piloszanovics József földbirtokos a Futura ellen kelt ki beszédben. Piloszanovics azt mondotta, hogy ugyanaz a tengerit, amelyet ő a Futurának beszámított, másnap hét pengős felárral tovább adták. A tudósításba tévedés csuszott be, mert nem hét pengőről, hanem négy pengő 80 fillérről van szó. A Futura 22.20 pengőért vette át a buzát és 27 pengőért adta tovább.

D. M. K. Sz. előadások. Vasárnap a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség kátyi fiókjában dr. Hegedüs László igazgató, Sajkásgyörgyén pedig Straub Tibor és Görcsös Sándor főisk. hallgató nemzetvédelmi tárgyú előadásokat tartottak.

Péterrévei hírek. A Szociális Misszió helyi szervezete diszkyűlést tartott a Legényegylet hagytermében. Az ünnepi szónok Boer Judith központi kiküldött szerzetesnő másfélórás beszédben ismertette az egyesület célkitűzéseit. A nagyszírieni felépített beszéd után az Anyáknappját tartották meg, amelyen három gyermek alkalmi verset szavalt el a 300-nál több anya előtt — nagy sikerrel. Az ünnepélyt két gyermekszindarab előadásával töltötték meg, amelyet a helyi szerzetesnők készítettek elő. Mindkét darab nagy sikerrel sikerült.

Tavasszal

van az ideje a szokásos tisztogató kurának. A Darmor, hashajtót milliók használják, mert hatása kímélő. Használat után az ember mintha újja születne. Használja, mert Önnek is segít!

DARMOR

Ujverbázi hírek. Dr. Cseh János járási főszolgabíró Ujverbász község Közellátási Bizottságába kinevezte Gulyás Antalt, Hilkene Pált, Michel Jakabot, Szító Imrét, Szentpéteri Györgyöt, Morlang Fülöpöt, Kirszt Jakabot, Heib Dánielt, Szilárd Frigyes és Csernus Antalt. A bizottságnak hivatalból kiküldött tagjai Klein Fülöp községi vezetőjegyző és Schumacher József községi bíró. — A Nemzeti Munkaközpont helyi szervezete népművelési előadásait a mezőgazdasági munkálatok tartamára beszüntette, de azokat ősszel ismét folytatni kívánja. — Az ingyenes beteglátogatási tanfolyam dr. Kirchner Zsófia vezetésével megnyílt a Leventeotthonban.

Hogyan küzdjünk meg a »rézgálichánnyal«? Erről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a huspótló konyhakerről, az istállótrágya mesterséges készítéséről, a gyümölcsös aktuális teendőiről, a hagymatermesztés fortélyáról, a talaj humusztartalmának emeléséről, a rózsa kezeléséről, a levéltetvekről, a gyümölcs tavaszi hullásáról stb. A két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna-ut 84/2) e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Hulla csavarodott a hajókerékre. Az újpesti kikötő felé tartott déli irányból a Babenberg nevű vontatógőzös. Amikor már a kikötő közelében járt az egyik hajólegény észrevette, hogy a hajókerék lapátjára hulla csavarodott. A hajót megállították és az össze-vissza roncsolt ismeretlen férőholttestet kiemelték a partra. Megállapították, hogy a holttest három napja lehetett a vízben.

Nyári kereskedelmi főiskola Ujvidéken. A debreceni Nyári Egyetem mintájára Ujvidéken nyári kereskedelmi tanfolyam nyílik meg, amelynek előadásait az Ujvidéki Keleti Kereskedelmi Főiskola tanárai tartják.

A Magyar Sajtó májusi száma. Az Országos Magyar Sajtókamara hivatalos közlönye, a Magyar Sajtó májusi száma gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. A lap beszámol arról, hogy Kállay Miklós miniszterelnök átadta a kitüntetések a kormányzó ur által kitüntetett újságíróknak. Részletesen riportban számol be a lap a pesti Vigadóban megrendezett Haditudósító Kiállításról, amelyben jelentős szerepet játszanak azok az újságírók, kik a honvédség kötelékében mint haditudósítók jártak végig a harctereket. Munkájuk, amely nemcsak katonai, hanem elsősorban újságírói teljesítmény is, méltóan örökíti meg ezzel a kiállítással a magyar honvéd hősi harcéri (küzdelmeit). Gazdag anyagában közli még a spanyol újságírók magyarországi látogatását, továbbá a Sajtókamara elnökének és alelnökének zágrábi utazását. Bejelenti a Magyar Sajtó azt is, hogy az Országos Magyar Sajtókamara negyedik évkönyve elkészült és azt a közeljövőben megkapják a Kamara tagjai és a megrendelők. Részletes ismertetőt is ad az újságírók lapja az újságíró-társadalom szakmabeli kérdéseiről.

Tiluszjávány Eszéken. Az eszéki polgármesteri hivatal felhívással fordult a város lakosságához, hogy a mind gyakrabban előforduló kiütéses tifusz elterjedésének megakadályozása céljából kerüljék a vándor kereskedőktől való vásárlást, főleg pedig szőnyegeket vagy szőrmékat ne vegyenek, mert megbizonyosodott, hogy a legtöbb esetben az ezekben előforduló élősködők idézték elő a megbetegedést. (MTI)

SARKÁNY

— Apuka látott már sarkányt?
— Láttam, fiam. Ott is van egy. (Rámutatott az anyósra.)
— Nem olyan gondoltam. Hanem igazit.

Női harisnya — köszönből. Érdekes találmányt jelentett be nemrég egy norvég vegyész. Hosszas kísérletek után sikerült neki szőnből olyan anyagot előállítani, mely — ha az előzetes jelentések nem csalnak — a harisnyaipart valószínűleg forradalmasítani fogja. A »nylon«-nak nevezett új anyagról készült harisnyaszövetek éppen olyan szépek, finnyesek és simulékonyak, mint a műselyem nyitíthatóságuk pedig a természetes selymet is felülmúlja. Ezek a harisnyák tehát annak ellenére, hogy nagyon tartósak, mindig megőrzik alakjukat. Egyetlen hátrányuk, hogy egyelőre még nagyon drágák.

Orsz
OMG
sével
fejtet
kát
békelt
gyasz
tartar

Beszé
egyes
a kár
között
ban
óással
desét
pítésne

Az
István
te, ho
dott, l
esztent
nyolito
részgál
folytat
tósító
velésle
sérttern
állapít

F

A
letek t
zében
által v
melyek
gyenge
vagyis

C I
a le
de l

Mir
Ka

Közgazdaság

Gyümölcsstermelésünk kérdései

Budapestről jelentik: A Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete most tartotta közgyűlését az OMGE nagytermében Gyömöre György elnöklésével. Az országos elnök megnyitó beszédében kifejtette, hogy a mai idők mindenkitől fokozott munkát kívánnak. Nem akarunk szegényebben jutni a békéidőbe, hanem a termés fokozásával és a fogyasztás racionális megszervezésével akarjuk megteríteni a minket megillető helyet.

A gyümölcsstermelés és a gyümölcsstermelés fokozása szükséges, mert a háború után, amikor a kenyérmagstermelés újabb válsága várható, a gyümölcsökre hárul majd a feladat az egyensúly helyreállításában.

Beszámol azokról az intézkedésekről, amelyeket az egyesület ennek érdekében tett, utalt arra, hogy a kártevők elleni küzdelem a háborús korlátozások között rendkívül megnehezedett, az egyesület azonban mindent elkövetett, hogy okszerű gazdálkodással pótolja a hiányokat. Végül az értékesítés kérdésénél szót ejtett. A jó értékesítés rugója a telepítésnek és záloga a többstermelésnek.

Az egyesület multévi munkájáról dr. Okály István ügyvezető igazgató számolt be. Bejelentette, hogy a taglétszám nagy mértékben megszaporodott, igazolva a bizalmat az egyesület iránt. A mult esztendőben is közmegelegedésre vállalta és benyújtotta az egyesület az ipari befőzési cukor, a rézgálic, a kálszappan és a nikotin szétosztását, folytatta az aszaló és szárító, valamint egyéb tartósító, üzemek építését és fejlesztését és a földművelésügyi miniszter megbízásából megkezdte a zöld széttermelés adatainak gyűjtését, hogy ebből megállapítsák az ország optimális termelőhelyeit.

A közgyűlésen felszólalt Konkoly-Thege Sándor földművelésügyi államtitkár. Hangsúlyozta, hogy

a gyümölcsstermelésnek mindinkább fokozott szerepe és jelentősége van.

korlátozatlan cikk, nagy táperővel rendelkezik és bármikor külföldre is szállítható. A földművelésügyi kormány a gyümölcsstermelést fokozottabb mértékben kívánja támogatni, különösen a minőségi termelésre fordít nagy figyelmet.

A kenyeret a buzaféléből kapjuk a jövőben is, de a jóvedelmet a minőségi terményektől.

Minden lehető el kell tenni, hogy a gyümölcsstermelés kockázatát csökkentsük, tehát, hogyha az egyik gyümölcs nem sikerült, a másikkal legyen termés. Természetesen szem előtt kell tartani a tájegységek szerint értékes gyümölcs termelését.

A növényvédelemről szólva, az államtitkár kifejtette, hogy ezen a téren még sok a tennivaló. A telepítésnek igen nagy akadálya, hogy a szükséges csemeték nem állnak elegendő mennyiségben rendelkezésre, de már minden intézkedés megtörtént, hogy a faiskolák termelése megnövekedjék. A permetezőszerekkel való ellátásnak akadályai vannak, de a földművelésügyi miniszter mégis elérte, hogy a gazdák a háborús viszonyok ellenére kétszer annyi rézgálicot kapjanak, mint az elmúlt évben.

Az értékesítésről szólva, Konkoly-Thege Sándor államtitkár utalt arra, hogy ezidő szerint jó gyümölcsstermelés mutatkozik s éppen ezért a földművelésügyi minisztérium már megtette a szükséges lépéseket az értékesítés zavartalan lebonyolítása érdekében.

Feketegálic- a hivatalos rézgálic-pótszer

A mult év folyamán kiterjedten végzett kísérletek teljes mértékben igazolták a Szőlészeti Intézetben 1932 és 1933-ban dr. Sániha és dr. Ránky által végzett kísérleteknél tett megfigyeléseket, amelyek szerint bizonyos Ultrafekete festékek a gyenge bordóilé hatásfokát lényegesen javítják, vagyis ezen ultrafekete festék alkalmas rézgálic

megtakarítására. Ezen megfigyelésekből kiindulva, speciálisan szőlőpermetezés céljára gyártott Szőlő-Ultrafeketével történtek a kísérletek, amelyek során kitűnt, hogy nem is a Szőlő-Ultrafekete színe, hanem inkább annak rendkívüli aktiváló képessége javítja a gyenge bordóilé hatásfokát.

A kísérletek 0,3 százalékos és 0,5 százalékos

bordóilével + 0,5 százalék Szőlő-Ultrafeketével (Ulperan) történtek. Ezen hig levek igen rosszul láthatók megszáradás után a szőlőlombon. Fogy e bajon segítsünk, különböző mennyiségű zinkgálicot is használtunk a permetlé vastagításához. Ilyen keverékekkel végzett permetezési eredmények a mult év végén oly kielégítő eredményt mutattak, hogy a Növényegészségügyi Tanács javaslata alapján a Földművelésügyi Minisztérium az idejű rézgálickészleteket teljes mennyiségében ilyen keverék formájában szándékozta forgalomba hozni. A Szőlő-Ultrafekete tömeges gyártásánál felmerült nehézségek miatt ez lehetetlen volt és így csak 1000 vg rézgálic gyártható az idén fel a következő összetételű keverékek: 400 g rézgálic, 500 g zinkgálic és 600 g Szőlő-Ultrafekete (Ulperan). Ezen keverék hivatalos neve Feketegálic, internacionálisan védőjegyzett neve pedig »Ulkurol«.

Feketegálic (Ulkurol) használati utasítása

50 liter vízben néhány percig elkeverünk 1,5 kg Feketegálicot, külön 50 l vízben elkeverünk 1 kg szalonnás meszet hig mésztejjé. A Feketegálic-oldatot keverés közben beleöntjük a hig mésztejbe (nem fodytva). A permetlevet fehér phenolphtaleinpapírossal ellenőrizzük közömbös voltára. Az így készített permetlével éppen úgy permetezünk, mint a rendes bordóilével.

Mit jelent a Feketegálic alkalmazása? A hivatalos rendelet alapján minden kat. hold szőlő 10 kg rézgálicot, 8 kg Feketegálicot és 4 kg rézmészport kap. A rézgálickészletek lymódon való beosztása lényegesen több hatékony permetlé előállítását biztosítja, mintha a rézgálickészletek eredeti állapotban osztattak volna szét. Gyakorlati tapasztalatból tudjuk, hogy 1 kat. hold megpermetezéséhez egy idényben legalább 30 hl permetlé szükséges. Erősebb peronosporajárvány esetén még ez a mennyiség sem elég. Tiszta rézgálic szétosztása esetén legfeljebb 12 kg rézgálic jutott volna noldanként, ami a szokásos 1 százalékos bordóilé alkalmazásánál legfeljebb 12 hl teljes hatású permetlé biztosítását jelentette volna. A teljes szükséges permetlé biztosítása céljából legfeljebb egyharmad százalékos bordóilévet használhatnánk. Ilyen hig bordóilé sem nem tapad, sem nem elég hatékony. Viszont ezen hig bordóilé Szőlő-Ultrafeketével feljavítva és zinkgáliccal vastagítva elég jól tapad és hatásfokában megközelíti az 1 százalékos bordóilé hatásfokát. Mivel a teljes Szőlő-Ultrafekete-mennyiség a védekezőszerek szétosztásának idejéig nem gyártható le, az összes rézgálic csak egy része kerülhet fenti keverék formájában forgalomba és így a teljes permetlészükséglet megközelítően csak akkor lesz biztosítható, ha a szőlősgazdák a tiszta rézgáliccal is takarékoskodnak.

Legcélszerűbbnek látszik az első 3 permetezést 0,5 százalékos bordóilével végezni, melyhez lehetőség szerint 0,3-0,5 százalék Szőlő-Ultrafeketét (Ulperan) keverünk. lymódon 10 kg rézgálic 20 hl permetlé biztosítását jelenti. A 4-ik permetezéshez 8 kg. Feketegálicból 1,5 százalékos alapon 5,4 hl permetlé biztosítható. Amennyiben 5-ik, vagy 6-ik permetezésre is szükség lenne, más mód nem áll rendelkezésre, mint a tiszta 4 százalékos zinkmészlevet használni, melyről tudjuk, hogy komolyabb peronosporajárvány esetén védőhatása gyenge. Azonban a még rendelkezésre álló rézmészporral 1-2 porozást beiktatva, a zinkmészle hatását lényegesen alátámaszthatjuk.

Az esetleg szükségessé váló 5-ik és 6-ik permetezéshez réztartalmu hatékony permetlevet még a következő módon is biztosíthatunk: a 4-ik permetezésnél nem használjuk el tisztán a Feketegálicot, hanem pl. 3 százalékos zinkmészlebe 0,5 Feketegálicot keverünk. lymódon a 4-ik, 5-ik és 6-ik permetezéshez minden hl permetlébe a zinkmészle felerősítéséhez nemcsak rézgálic, hanem Szőlő-Ultrafekete is kerül.

dr. Friedl Gusztáv

Igy lesz szén a tából. A mürostgyártásnál a mezt ennyi lignin-hulladék marad. Eleinte ezt az anyagot egyszerűen a szemébe dobták. Később kiderült, hogy a lignin-hulladék cellulozoban rendkívül gazdag. Akkor mütrágyának dolgozták fel nagy sikerrel. Most újabb eljárásnak vetették alá a lignint és préselés útján szabályszerű brikketeket gyártanak belőle. Sőt bizonyos cukorsírási eljárással a lignit állati takarmánynak is felhasználják már.

Cigarettafőzőknak fontos megismerni

a legdrágább de legjobb **RAFFA**

CIGARETTAHÜVELY

Szopókája szabadalmazott nikotinmentesítő betéttel. Ezen keresztül a szívás még a legolcsóbb dohányból is a legkellemesebb. Nem idéz elő köhögést, vagy krákogást és tüdejének sem árt.

ÁRA: 100 darab 2-es, vagy 3-as 94 fillér.

ugyanilyen nikotinmentesítő betéttel

CIGARETTASZIPKA

bakelitből 1 darab 8 fillér,

jávorfából 1 darab 44 és 80 fillér,

Raffa piccolo 3 darab válogatott szipka 17 darab tartalékbetéttel 80 fillér.

Mindegyik szipkához cserélhető Raffa-betét 10 darab 20 fillér.

Kapható minden dohánykiszáradásban.

Viszonteladónak megfelelő árendeménnyel Zomborban: a M. kir. Dohánygyárudában. A Kiskereskedők Beszerzési Szövetkezete kf.-nél. Rácics György utóda. Schlotzer József és Steinfeld és Ergh cégeknél.

Apatinban: a M. kir. Dohánygyárudában, a Kereskedők Szövetkezeténél.

SPORT

Szélszportok
a BSE-ZSE mérkőzéshez

A vasárnapi ZSE-BSE mérkőzésen mind a két csapat gyenge taktikai felkészültséget mutatott. Mielőtt azonban ennek részletezésére áttérnénk megjegyezni kívánjuk, hogy mind a két csapat játékosai kivétel nélkül a legnagyobb elismerést érdemlik meg, hogy rendkívüli nehéz körülmények között is önteljesen küzdöttek színeik győzelméért.

Abban a hatalmas orkányszerű szélben és porfelhőben nagy fizikai megpróbáltatásnak voltak a játékosok kitéve s szinte csodálatos, hogy a mérkőzés végéig bírták az erős iramot.

Az első félidőben a beadványokat támogatta a szél s ezért a mérkőzésnek ebben a részében ők voltak a többet támadó fél s hogy csak egy gólt értek el ez annak tulajdonítható, hogy

nem tudták azt az előnyt kihasználni amit az erős szél nyújtott.

Kizárólag magas labdákkal próbálkoztak s így történt meg, hogy a labda majdnem minden alkalommal a csatársor feje felett repült el. Vukovics IV. kapus kirugásai is hosszúak voltak s nem egyszer rugta túl a labdát az ellenfél kapuján is, vagy ellenfél tizenhatosa közelében ért földet. Ennek következtében természetesen a játék itt indult meg s az ellenfél összes játékosai, kivéve a középsatárt s egy szélsőt itt tartózkodtak. Így tehát nem nagyon lehetett gólt elérni. Még egy körülményről feleltek meg a beadvány játékosok, még pedig arról, hogy kapus-kirugásnál nincs leállítás, tehát a kapus kirugásakor egy-két játékos közvetlenül az ellenfél kapuja elé állt volna, könnyen sok veszélyes helyzetet teremthettek volna s valószínűleg több gólt is elérhettek volna. Körülbelül ugyan ebbe a hibába estek a zomboriak is, azzal a különbséggel, hogy

jobbán parkodtak a labdát a földön tartani. Érdekes, hogy mind a két csapat a szél ellen játszott jobban.

Ekkor lapos labdákat használtak s ennek tulajdonítható, hogy pl. a ZSE az első félidőben több veszélyes helyzetet teremtett az ellenfél kapuja előtt, mint a második félidőben amikor a széltől támo-

gatva hatalmas fölényben volt. Egyik csapat sem iparkodott úgy kihasználni fölényét, hogy ellenfelet a tizenhatosról kicsalja, és gyors lefutással bevegye az ellenfél kapuját, hanem megelégedtek a mezőnybeli fölényvel, ami viszont elég veszélyes szokott lenni, mert ekkor a hávédék is nagyon előre mennek és egy-két gyors kiszökés rendszerint góllal szokott végződni.

Az egyes játékosok elbírálása nehéz feladat, mivel a rendkívüli körülmények között nem nyújthattak különleges játékot. Minden igyekezetük oda irányult, hogy hozzásimuljanak az adott körülményekhez.

Zaborai jól védett. Az első félidőben volt egy néhány jó véde, különösen ügyesen halászta el a hosszan kirugott labdákat. A kapott gólt nem védhette. Szélinger volt ezúttal is a védelem oszlopa, fáradhatatlanul dolgozott s a második félidőben a támadásokból is kivette részét. Gólja szép teljesítmény volt. Iváncsi, a mérkőzés elején nagy hibát követett el, de később nagyon jó volt. Sebő volt a fedezetsor legjobb embere. Nagy lelkesedéssel küzdött s ő volt az, aki a legtöbb használható labdát adta társainak. Pataki az első félidőben nagyon jól fogta a kitűnő Horváthot, s főleg ennek tulajdonítható, hogy ez a kiváló játékos nem tudott gólt rugni. A második félidőben már sokkal könnyebb dolga volt. Schmidt a fedezetsorban ismét a régi jó, hasznos és észszerű játékot nyújtotta. Ha megtartja továbbra is a vasárnap mutatott formáját, lényegesen meg fogja erősíteni a ZSE jó fedezetsorát.

Tordi játékán meglátszott hogy nem szélsőnek való. Nagyon iparkodott, de nem találta meg helyét. Nagyon sokszor elkalandozott s nem maradt a helyén. Különben ő is nagyon szorgalmas volt. Huber mint összekötő jobb játékot nyújtott mint középsatár, az első félidőben sokat segített a védelemnek. Sűrűn küldött lövéseket kapura, de nem volt szerencséje. Különben nagyon jól játszott. Lukács nem sokat erőlködött, de mindig ott volt az ellenfél kapuja előtt, lövései azonban nem sikerül-

tek. Gólja szép volt. Mészáros, a tőle megszokott játékot nyújtotta, kivette részét úgy a támadásból mint a védelemből. Nagyon szorgalmas volt. Rádl az első félidőben kitűnően játszott. Ellenállhatatlannul tört kapura, ellenfele nem volt képes őt visszatartani. Kár, hogy lefutásait nem vezette egyenesen az ellenfél kapujára, hanem inkább kifelé vitte a labdát. A második félidőben, amikor Horváth játszott ellene, nehezen boldogult.

Vukovics IV. habár a kapott gólokat nem védhette, elég bizonytalan kapusnak mutatkozott. Sok labdát kiejtett, s hogy ennek nem volt káros következménye, az inkább annak tulajdonítható, hogy a zombori játékosok ezt nem vették észre. Különösen sorsdöntő hibát nem követett el.

Vukovics II. megbízható hávédék bizonyult. Közvetlen védelemnek legszárkább oszlopa. Szérelései nagyon jók s felszabadító rugásai még szél ellen is erősek voltak. Kiss I nem boldogult a fűre Rádlal s gyakran szabálytalanságokkal akarta ezt behozni, úgy hogy a játékvezető két alkalommal is kénytelen volt őt figyelmeztetni a sportszerű játékra, azonban szabálytalanságai soha sem voltak az ellenfél játékosának testi épségére veszélyesek. A második félidőben a csatársorban sokkal jobban mozgott. Vukovics III. nagyon hasznosnak játszott s inkább a csatársor támadásának támogatásában működött közre igen eredményesen. Azonban a védelemben is nagyon sokat segített. Mathész a támadásokból, de főleg a védelemből vette ki részét. Nagyon jó harmadik hávédék bizonyult, s hogy a csapat nem szenvedett nagyobb vereséget Horváth mellett főleg őt illeti a legnagyobb elismerés. Trész is jól illeszkedett be a nagyon jó fedezetsorba.

Odri jobbszélső a játék elején jól játszott, később azonban alább hagyott, lehet hogy nem bírta az erős iramot. Kiss II. nagyon jó labdákat adogatott úgy szélsőjének mint a belső csatároknak, de nem nagyon használta lövéseit, pedig volt erre egy néhány alkalma. Horváth kétségkívül a csapat legjobb játékosa. Ugy is mint csatár kiválóan játszott, habár Pataki nagyon is fogta, mégis sikerült neki egy néhány jó és erős lövést kapura küldeni. A második félidőben hávédék játszott s itt talán még jobb volt mint a csatársorban. Ugy a szereplésben, mint a felszabadításokban kitűnő volt. Kovács is tudásának legjavát adta, sokat dolgozott és jó lövéseket adott el. Bódi nagyon veszélyes szélsőnek bizonyult, lefutásai gyorsak beadásai jól irányítottak.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék regénye

— Sőt most azonnal kifizetem — felelte Ker és lefette a pénzt az asztalra. — Remélem, nem kell figyelmeztetnem reá, hogy egyelőre szigorúan keltünk között kell maradnia ennek a dorogónak?

— Természetes, Mr. Ker. Értem a helyzetet. Mindig szívesen állok a szolgálatára.

Mikor Ker elbucszott és lefelé ment a lépcsőn, azon vette magát észre, hogy vígan füttyűrészt. Valami különös, gyors nótát füttyűrészt... mintha akasztott ember táncolna a szélben.

XLVIII. FEJEZET
A CSENDES SZOBÁBAN.

Ker az írásszakértőtől azonnal a Vaughan-irodába ment. A főnökön kívül Mr. Ralph Lycett, Jack védőügyvédje is ott volt. Ker odatette eléjük az annyi riadalmat okozott névtelen levelet.

— Azt hiszem, örömmel fogják hallani, — szólt, — hogy ez a levél hamisítvány.

— Hamisítvány? — kiáltotta hirtelen örömmel Mr. Vaughan. — Ez aztán fegyver! De hogyan tudja bebizonyítani? Ki hamisította?

— Hogy ki hamisította, azt egyelőre nem szeretném még megmondani. Idő kell hozzá, míg a bekerített vad előbujik a bozótból. Hanem az írásszakértő Reid Berkeleyy.

Az ügyvédek képe megnyult. Ker gyorsan, röviden elmondta a tényállást és meglepődést, izgalmat, de egyúttal kételkedést is olvasott a szemükben.

— Ha ezt előadjuk a bíróság előtt és tévedés lesz belőle, akkor vége mindennek — vélte Ralph Lycett. — Természetesen nem azt akarom mondani ezzel, hogy nem hiszem, amit mond.

Mr. Ker. De biztosabbnak érzem, ha arra támaszkodunk, hogy a halott Charlotte Larue. Ez magában véve felmentést jelent Shirley számára.

— Ez az én véleményem is — bólintott Vaughan. Természetesen, ha kézzel fogható bizonyítékokat kapunk, egészen másképp áll a dolog. De minden további nélkül elindulni ezen a nyomon, óriási kockázat lenne szerintem.

— Rendben van — mondta Ker és felállt, — tegyék az urak, amit jónak látnak.

Tíz perccel később már Holbornban volt a fáradhatatlan öregur, a Roebek-féle kutatóvállalat irodájában, ahol Smitherst és Rileyt kereste. Riley éppen kéznél volt.

— A C-vel jelzett asszony — jelentette — nemsokára a kezünkben lesz. Nyomon vagyunk. Smithers Shouthamptonban van még, éppen ebben az ügyben, ma este találkozom vele és két napon belül végleges választ tudunk adni önnek, Mr. Ker.

— Nézze, Riley — biztatta Ker — nagyon siessenek. Nekem minden pillanat egy év. Értsek meg, hogy egy emberélet fordulhat meg rajta. Itt van ezer font magának és ezer font Smithersnek, de most aztán dolgozzanak!

Riley máris fogta a kalapját és rohant, Ker pedig a főnökét kereste fel.

— A legügyesebb emberére van szükségem — kezdte. — Olyan valakire, aki jó lábón áll a vámhivatalnokokkal. Lehet azokra számítani?

— Hogyan érti ezt, Mr. Ker? — kérdezte a főnök nagy szemekkel. — Csempészdolgokba nem akarok beleavatkozni, ez igazán...

— Nem úgy értem — mosolygott Ker. — Inkább azt szeretném tudni, lehetséges-e, hogy

valamit a vámhivatalnokok tudta nélkül be lehessen hozni külföldről. Harwichra gondolok.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Here, idénykaszálás-
ra eladó. Bővebbet:
Zombor, Flórián utca
18. a-3559-f

Főző mindenest. eset
leg házaspár. felvéte-
tik. Alánlatok: Ballai
Ferenc. Vaiszka címre.
a-3539

Bezdánban Kivés-
nál 1 hold álló-heré el-
adó. Érdeklődni: Bir-
cher Péternél, vendég-
lős. a-3547-Ack

Kész bufor

állandóan raktáron. Há-
lőszobák, kombináltso-
bák, konyhák. Sovány
András butorasztal-
nál, Zombor, Trefort
utca 3. udvarban.
a-3531-f

Egy Gazdasági 8 HP
maganiáró, egy MÁV
54-es cséplő komplett
felszereléssel, valamint
egy 25-30 HP szivó-
gázmotor és egy Me-
tikágo 26 kalapácsos
daráló teljes felszeré-
léssel a legjobb álla-
potban olcsón eladó
Weisz Vendel, Orszá-
lás, Templom utca 30.
a-3530

Bezdánban, Jajica
kovácsnál 9 sukkos,
ui. igazkocsi eladó.
Aratásig, ugyanilyen
két kocsi megrende-
lést elfogad.
a-3560-ack

Veszek mindennemű
használt bútort, férfi-
ruhákat, gyermekko-
csit és varrógépet.
Cím: Zombor, Petőfi
utca 7. házmesternél.
a-3561-f

Elveszett egy zöld-
színű köppenv-öv.
Megtaláló jutalom el-
lenében adja át a ki-
adóhivatalban.
a-3562-f

Kisebb szoba, fürdő-
szoba használatra, ju-
nius 1-re kiadó. Cím
a kiadóban. a-3563-f

Jóházból való fiatal
pikkolónak felvesz a
Poleári Kaszinó, Zom-
bor. a-3553-f

Olcsón eladom ite-
ni, földbirtok-örökse-
gemet, Pavlovits Zom-
bor, Arany János 24.
a-3558-f